

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
rači ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravišтво sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Maša Strazu

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

P. n. Zgodovinsko društvo
Koroška c. 10
Maribor

petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so prostne. Telefon interurban št. 113.

53. številka.

MARIBOR, dne 1. julija 1925.

Letnik I.

Aca Stanojevič.

Na političnem odru v Beogradu se je večkrat pojavil Aca M. Stanojevič v vlogi nekakega svetovalca in posredovalca, a ko je zopet izginil, se nikdar ni vedelo, kako je pravzaprav igral svojo vlogo in v čem je ta obstojala. Igral jo je vedno neslišno za javnost in samo to se je doznalo, da je vsakokrat imel par razgovorov na dvoru in v predsedništvu vlade.

Aca Stanojevič se pojavlja ob priliki vsake politične krize, ali z drugimi besedami tedaj, kadar zajde situacija po beograjsko rečeno — v »čorsokak«, kar pomeni toliko kot v zagato. Aca Stanojevič pride, sprejmejo ga na dvoru, sprejme ga Pašič in ko potem zopet odide, se na »situaciji« navadno ne opazi kaka posebna sprememba.

Aca Stanojevič je star in kratkotrajne njegove pojave, zavite v tajnost in nejasnost, so napravile iz njega nekakšno mistično politično osebnost, ali vsaj simptom trenutne važnosti in pomembnosti. Sedaj, ko se že tako dolgo napovedujejo in pričakujejo važni politični dogodki, je seveda zopet nastopil Aca Stanojevič in ko je bil najprej v avdijenci na dvoru in pri Pašiču, je konfiriral tudi s predsednikom hrvatskega seljaškega kluba, Pavle Radičem.

Situacija je zares težka. Mnogo se pričakuje in potrebuje, odlični radikali že dolgo časa dajajo izjave, ki se morajo ali uresničiti ali pa dementirati. Pašič je povrh še bolan, mnogo se ugiplje in razmišlja o njegovem nasledstvu in tako je v nejasnosti vsega tega nezogibna tudi pojava dosedanjega »deus ex machina«.

Ta pojava ali ta nastop ni izostal, a še danes, ko je na pozorišču že več dni, še ni jasno, kako se udeležuje. Aca Stanojevič živi poleg Pašiča kot edini od prvih vodilnih radikalov. Nekdaj je bil večkrat kot dolgoletni poslanec, predsednik radikalnega kluba ali pa predsednik narodne skupščine. Bil je tudi med onimi, ki so pod Obrenovičevu vlado vodili upore ter v beograjski ječi težko okovani čakali na svojo usodo, dočim je bil pravi vodja Nikola Pašič že na varnem ter je sam po svojih načrtih že pripravljaval preokret stranke iz radikalnega zastopanja ljudskih pravic in odpora proti samovoljnimi oblastnikom v radikalno vladno stranko. Kot zadnji radikalni prvobojevnik in voditelj je umrl Stojan Protič in sedaj sta torej eš samo dva: Nikola Pašič in Aca Stanojevič.

Razumljivo bi bilo, da Pašič v svoji visoki starosti in v svojem starostnem naziranju nima dosti zaupanja v mlado generacijo ter da kljub svoji znani molčečnosti od časa do časa le čuti potrebo temeljitejšega razgovora. Mogoče je, da v teh trenutkih vedno povabi svojega vrstnika in tovariša Aca Stanojeviča ter da njemu zaupa vse svoje skrivne namene. Mogoče je pa tudi nekaj drugega! Pašičev vrstnik Aca Stanojevič že dolga leta ni niti kandidiral in ko živi ves čas prav skromno daleč od Beograda v timočkem okraju, bi se to lahko tolmačilo tudi tako, da Pašič ni hotel njega v klubu. Pašičevo razmerje do pokojnega sovrstnika in tovariša Stojana Protiča daje dovolj povoda za mišljenje, da Pašič sploh ne mara sovrstnikov za trajno okrog sebe. Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da zovejo radikalnega prvaka Aca Stanojeviča ob vseh krizah v Beograd drugi in da se Pašič temu hoče nočes ukloni, zlasti ker se doslej še ni videlo, da bi Aca Stanojevičevi obiski in nasveti delali kake posebne zapreke njegovi politiki. Dejstvo, da je Stanojevič eden od onih zelo redkih radikalnih prvakov, ki si v politiki niso pridobili premoženja, bi govorilo končno tudi za to, da mož ne prihaja v Beograd radi Pašiča in radi ljudi, ki se štejejo med njegove današnje najožje zaupnike.

Pa naj bo tako ali tako, gotovo je vendar to, da se stari Aca Stanojevič, ko prihaja iz svojega timočkega tustvotulne v politično areno, ne more učinkovito udeleževati ne v eni in ne v drugi smeri. Uca sicer precej dolgo sivo brado, a ko bi imel kot drugi najstarejši radikalni prvak tudi precej vpliva, bi bil; ali važna osebnost v radikalnem klubu, ali pa bi se bil že davno javnosti podobno pokojnemu Stojanu Protiču izkazal z idejami, ki so bile lastne nekdanji pravi narodni radikalni stranki. Naj si dela za Pašiča ali proti njemu, pri vseh njegovih nastopih dobiva javnost le utis, da mu politični pokoj, timočko zatišje, in vse drugo ne daje dovolj nega in potrebnega obzorja.

R. direktorij in R. R. pogajanja.

Direktorij radikalne stranke.

O zadnji svoji seji je izdal radikalni poslanski klub sledeče obvestilo:

»Predsednik vlade g. Pašič je poslal dne 27. junija predsedniku kluba pismo, v katerem ga prosi, da obvesti klub, da je radi zdravljenja in slabosti določil, da ga zastopajo v vseh strankarsko-političnih poslih predsednik narodne skupščine Marko Trifković, predsednik radikalnega kluba Ljuba Živković in zastopnik predsednika vlade Marko Gjurič, minister za socialno politiko. Oni ga informirajo o poteku dogodkov. Noben važnejši sklep se ne sme storiti brez odobrenja samega kluba.«

Iz tega obvestila se da sklepati, da je Pašičevo stanje sicer resno, a da on »situacije« še noče dati iz svojih rok.

Pašič je imenoval

svoje namestnike prav enoslavno, kakor se imenujejo n. pr. veliki župani in kakor se pri teh ne vpraša, če je ljudstvo z njimi zadovoljno, tako tudi to »imenovanje« ne more biti v skladu z razpoloženjem med radikalnimi poslanci. Ta Pašičeva gesta je prav taka, kakršni so bili vsi njegovi dosednji nastopi. Nekaj časa se je govorilo, da bo radikalno stranko vodil stari radikal — Pašičev vrstnik Aca Stanojevič, potem je pa o tem vse utihnilo.

Naši poslanci proti razmetavanju davčnega denarja.

Proti »Pantheonu.«

(Odvojeno mišljenje Jugoslovanskega kluba in Jugosl. Muslimanskega kluba.)

Projekta zakona o narodnem priznanju zaslužnim za domovino ne moremo odobriti. Izražamo sicer veliko zahvalo junaškim borcem, ki so žrtvovali svoje najdražje, da otmejo domovino, ali ne moremo odobravati načina, kako hoče vlada in vladna večina izvesti načrt hrama — spomenika, in kako hoče nagraditi posameznike.

Za zgradbo »Pantheona« in za nadaljne stroške te ustanove bo kakor predvideva projekt zakona, vsako leto država žrtvovala 10 milijonov dinarjev, kar za naše slabe finančne razmere in težko gospodarsko stanje ni ravno mala svota. Stanje naših državnih financ je gotovo kritično. Dokaz temu, da finančni minister domala pri vsakih dvanajstinah pride z novimi predlogi o novem in povišanem obdavčenju nižjih in srednjih slojev. Ogromni dolgovi naše države, ki po izjavi našega finančnega ministra samega znašajo nad 35 milijard dinarjev, nadalje leteli dolgovi posameznih ministrstev, nas opominjajo, naj se vendar neha z izdatki, ki niso absolutno nujni. Davčni vijak postaja vsak dan hujši, tako da radi preogromnih davčnih bremen, taks, carine in drugih dajatev ne propada samo kmet, ampak tudi že industrija, domača obrt in trgovina. Delavstvo pa je vsak dan v večji bedi. Položaj naših davkoplačevalcev je žalostnejši, nega si ga predstavlja g. minister financ in cela vlada. Dan za dnem se radi neznosnih davkov vršijo prisilne prodaje posestev, konkurzi itd. Vse to bi moralo resno opominjati vlado: prenehajte z izdatki, ki res niso absolutno potrebni. Morda pride kedaj do-

ba, ko bo naša država financijelno jačja, tedaj se ne bomo protivili, da se postavi dostojen skupen spomenik našim zaslužnim možem vseh treh jugoslovanskih narodov, ki so žrtvovali svoje življenje ali pa so se na kak drug način proslavili za našo skupno domovino!

Naše mnenje je tudi opravičeno, če pomislimo, da je še nereseno invalidsko vprašanje. Gotovo je stokrat bolj nujno, da vlada in parlament najbednejšim v naši državi, ubogim invalidom, ki so žrtvovali v svetovni vojni svoje zdrave ude, določijo potrebno denarno pomoč in pomagajo njihovim sirotam.

Velika beda je tudi med staropenzionisti in miloščinarji. Za te reveže, ki so celo življenje pošteno in zvesto služili domovini, vlada ne dovoli sredstev, da bi lahko brez gladi živeli zadnja svoja leta.

Državni nastavljenici ali železničarji zamenj čakajo že poldrugo leto na razliko, ki jim jo dolguje država po novem uradniškem in železničarskem zakonu.

Stanovanjska beda je po celi državi postala neznosna. Mnogo bolj bi proslavili sebe in svoje zaslužne mo-že, ako bi vlada, oziroma parlament svoto 10 milijonov dinarjev vsako leto uporabil za zgradbo stanovanjskih hiš za državne in železničarske uradnike in uslužbence v krajih, kjer je stanovanjska beda največja, pa da tam vzdadi primerne spominjske plošče.

Brezposelnost zavzema v naši državi široke dimenzije. Vsaki dan je število onih, ki za sebe in svojo družino nimajo zaslužka, večji. Ako vlada namesto za »Pantheon« določi primerno svoto za vzdrževanje revežev, bo storila veliko dobro delo.

Iz vseh teh razlogov, prav posebej pa še radi finančne šibkosti, v koji se nahaja naša država, naš klub ne more glasovati za predloženi predlog.

Politične vesti.

Verifikacija hrvatskih mandatov. Na skupščinski seji v soboto je končno le prišla na vrsto verifikacija preostalih hrvatskih mandatov. Skupščinski predsednik Trifković je kratko naznanil, da je na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji pod anketo stojećih radičevskih mandatov. Ker se k tej točki ni javil nihče za besedo, je dal poročilo na glasovanje. Bilo je soglasno vzeto na znanje. Na ta način so verifikirani mandati vseh radičevskih poslancev in je tako končana komedija, ki se je vlekla nad tri mesece.

O »RR sporazumu« pravi »Slobodni Narod«, glasilo demokratske Davidovičeve politike, da bo prišlo v najboljšem slučaju med radikali in radičevci do vladne koalicije na gotovem delovnem programu. Dobra stran tega bi bila ta, da bi bili gotovi zakoni manj reakcionarni, kot so se nameravali. O kakem programu pravega končnega narodnega sporazuma, ki bi razčistil naša notranja vprašanja, pa za enkrat še ni govora in bi bila RR vlada samo prehodno stanje z mnogimi dobrimi izgledi, kateremu zato ni treba delati zaprek.

Po svetu.

Prevrat v Grčiji. Naposled je v Grčiji prišlo do dolgo pričakanega vojaškega prevrata, ki pa je to pot potekel mirno in nekrvavo. Dne 26. junija je zahteval vo-
dja nezadovoljnih oficirjev, general Pangalos, odstop vlade Mihalokopulosa. Predsednik republike Konduriotis je temu ultimatu ugodil ter poveril sestavo nove vlade Papanastasiu. Prevrat se je v Grčiji v vojaških krogih že dolgo pripravljalo. Po porazu v Mali Aziji so prevzeli politiko v svoje roke generali, dokler ni prišel na vlado Mihalokopulos, ki se je znal odtegniti vplivu vojaških krogov. Pridobil je na svojo stran tudi del vojaštva ter mislil, da si je svoj položaj popolnoma utrdil. Vojaški politiki pa so na tistem pričeli pripravljati nasilen prevrat. V generalnem štabu so sedeli sami nasprotniki Mihalokopulosa. Od tu se je začela agitacija proti vladi med armado in mornarico. Ko je Mihalokopulos pričel trgovska pogajanja z Jugoslavijo, ki bi priznala slednji gotove ugodnosti v Solunu in na železniški progi Gjevgelija—Solun, so smatrali zarotniki, da je prišel ugoden trenutek, da ga izrinejo iz vlade. Ljudstvo so hujskali proti vladi s proglasom, da hoče prodati državne interese Jugoslaviji, nato pa so poslali predsedniku republike že omenjeni ultimati, v katerem so zahtevali 1. razpust parlamenta, 2. novo

Nov vozni red

veljaven od 5. junija 1925, je pravkar izšel ter se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena je komadu D 1.50.

oborožitev armade z materijalom in municijo, 3. ureditev begunskega vprašanja, 4. nov zakon o zaščiti republike, 5. strogo kazen za povzročilce poraza v Mali Aziji in 6. obnovitev pogajanj med Jugoslavijo in Grčijo ne sme škodovati interesom grške države. — Ker Papanastios ni uspel s sestavo nove vlade, je prevzel misijo sam Pangalos ter sestavil vlado sledeče: predsednik in vojni minister general Pangalos, minister za mornarico in zunanje zadeve admiral Hadžikirijakos, notranje zadeve general Pamajotopulos, prosveta in vera poslanec Hadžikirijaku, finančni minister Kosinos, narodno gospodarstvo in pravda Bubulis, promet Tavularis, poljedelstvo in socialna politika Stambulis. Najvažnejše resorte so si zadržali generali, ki imajo v vladi tudi odločilno besedo. Novi predsednik Pangalos je po prevzemu vlade izjavil novinarjem, da je kriza čisto politične narave, ne pa kaka revolucija. Bivša vlada je sama podala ostavko, kakor se to dogaja tudi v drugih državah. — Odnosaji med našo državo in Grčijo se bodo radi prevrata sigurno izpremenili. Po naši državi sovražnih izjavah nekaterih voditeljev revolucionarnega pokreta v Grčiji je soditi, da se bodo prijateljski stiki, ki so dosedaj vladali, znatno ohladili.

Kritičen dan francoske vlade. Dne 26. junija se je vršilo v francoskem parlamentu glasovanje za sprejem sanacijskega načrta finančnega ministra. Glasovanje za ta načrt je pomenilo tudi zaupnico za celo vlado, kajti pričakovalo se je, da bodo socialisti izstopili iz sedanje vladne večine ter glasovali proti. Socialisti so postali hudi nasprotniki finančnega ministra Caillauxa, kateremu očitajo, da štiti francoski kapitalizem, ker noče pristati na njihov načrt, da se izvede sanacija francoskega državnega gospodarstva z oddajo premoženja. Tudi politika sedanje vlade v Maroku je povzročila nevoljo v vrstah socialistov. Zadnjega glasovanja za zaupnico finančnemu ministru so se socialisti vzdržali, izjavili pa so, da ostanejo za enkrat še v kartelu levece ter bodo do nadaljnjega politiko sedanje vlade podpirali. S to izjavo je bila francoska vlada rešena preteče krize v bloku levece.

REVOLUCIONARNO GIBANJE NA KITAJSKEM.

Delavstvo največjih tovarn, ki se nahajajo pod mu nicipalno upravo, zaščiteni v prvi vrsti od Anglije, je poslalo nedavno angleški vladi svoje zahteve. Te zahteve vsebujejo samo štiri točke, ki imajo za najvišje že to, kar je domačemu angleškemu delavstvu že davno da no kot temeljna last in pravica. Zahteva se tudi odprava stvari, ki jih Evropa že sploh ne pozna več od srednjega veka. Tako se poleg svobode govora, tiska in združevanja zahteva tudi odprava nasilnega pritegovanja delavskih žen in otrok k delu pod najnižjimi plačami in najtežjimi okolnostmi. V odgovor na vse te najupravičenejše zahteve so pa kolonijske uprave še povečale to svoje nasilje v zaupanju na pomoč velesil. V primer suženjstva kitajskega delavstva pod podjetniki-tujci naj sledi par amerikalanskih glasov. Že leta 1923 je pisala ameriška publicistika Harrison o razmerah v šanghajskih tovarnah v amerikalanskem listu »The World Tomorrow« sledeče:

»Pogled, ki se nudi v industrijskem kraju vsak dan ob šestih popoldan ali ob šestih zjutraj, je prava sramota. Kdor se hoče prepričati na lastne oči o vplivu nočnega dela, dolgega delovnega časa in otroškega dela, ima tu ob tem času najlepšo priliko zato. Če stoji človek pri tovarniškem vhodu in opazuje prihajajoče nočne delavce, od katerih je velik del otrok izpod 14 let, je človek presenečen nad strahoto sistema.« Pisateljica je obiskala veliko bombaževo predilnico ob treh zjutraj: Mnogo mož, žen in otrok je skoro popolnoma prevzemal spanec, zrak je bil strupen, jedilne priprave so stale pod stroji v prahu in umazanosti. Med dvema vrstama strojev je ležal otrok napol speč, napol budeč. Kmalu po tem obisku je bilo čitati v listih: Včeraj je bila izvršena preiskava radi v Anglo Chinese Cotton Mill zaposlenega otroka, ki je tragično izgubil svoje življenje; ugotovilo se je, da ga je pri nogi zagrabil stroj, ko je zaspal od utrujenosti ob štirih zjutraj.

V tovarnah inozemskega šanghajskega okraja ne dela nič manj kot 22.500 otrok izpod 12 let. Uradno poročilo pravi dalje: »Delovni čas znaša v splošnem 12 ur z enournim odmorom za kosilo. Otroci morajo skoro ves čas dela stati. Dnevno in nočno delo je skoro pravilo in sicer po 12 ur.«

Amerikanec Nipps piše o zdravstvenih razmerah v kineskih tovarnah: »Za obvarovanje svile mora ostati ozračje toplo in vlažno. Okna in vrata so zato stalno zaprta in zrak je neprestano poln prahu in smrdljivih plinov. Delavci so nad pasom goli. V množici jih takoj spoznaš po njihovih blede-zelenih obrazih. Vsi delavci morajo živeti v tovarnah. Oni, ki dovršijo svoje dnevno delo pred večerom, gredo, kamor hočejo, ali ob mraku se morajo vrniti. To pomeni, da jih le malo pride iz tovarn. Ko zvečer dokončajo svoje delo, razvijajo svoje »postelje« in spijo na tleh, po klopih in v vežah. Ob jutranji zori vstanejo, zavijejo zopet svoje odeje in jih do noči spravijo v kak kot. Tako delajo, jedo in spijo v istih prostorih.«

Da se ob takih razmerah in krivicah ogorčenje ne da polēči, je več kot razumljivo. Kitajski revolucionarji imajo na čelu najboljše, z evropskimi razmerami in z evropsko kulturo popolnoma seznanjeno inteligenco in po celi ogromni državi je razporejena organizacija za podpiranje bojevnikov za pravico. Revolucionarni val odstranjuje tudi one funkcionarje pekingse vlade, ki ne kažejo dovolj smisla za upravičenost pokreta.

To se opaža celo v inozemstvu in tako poročajo berlinski listi o zanimivem in značilnem spopadu med kitajskim poslanikom in med kitajskimi dijaki in delav-

Zdravnik

DR. VILKO MARIN

se je vrnil in od 1. julija t. l. zopet redno
ordinira vsak dan od 10.—12. ure dopoldne
in od 2.—4. ure popoldne

v Mariboru, Razlagova ulica št. 15.

Telefon 205.

ci v Parizu. Ko so izbruhnili prvi nemiri na Kitajskem, so začeli v Parizu bivaajoči kitajski dijaki zbirati svoje rojake vseh slojev ter pošiljati na poslaništvo svoje države deputacije z zahtevo, naj se jih točno obvesti o položaju v domovini. Poslanik, star kitajski aristokrat, ki je zastopal najprej carsko, potem pa republikansko vlado, se je pred svojimi rojaki v pravem pomenu besede zaprl in je vzbudil s tem seveda veliko ogorčenje. Neke noči so kitajski dijaki silno previdno in spretno, kakor znajo to pač najboljše Kitajci, organizirali okupacijo kitajskega poslaništva. Pred palačo, kjer poslanik stanuje in uraduje, je prišlo od raznih strani vse polno najetih avtomobilov, iz njih so se pa izkrcali kitajski delavci in dijaki, ki so neopaženo od francoske policije prišli v palačo, zasedli vhode in izhode ter zalotili poslanika ravno pri večerji. Mirno in resno so mu predložili spomenico, ki manifestira popolno kitajsko neodvisnost ter protestira proti tujemu izkoriščevanju, z zahtevo, naj jo podpiše. Mirno, a zelo resno so mu povedali, da je popolnoma v njihovih rokah in da ne gredo poprej, dokler se ne uda. Poslanik je hočeš nočeš vse podpisal in ko je končno francoska policija le zvedela slučajno, da se nekaj posebnega godi v kitajskem poslaništvu, je moral še pred policijo svoje nočne obiskovalce in strahovalce predstaviti kot svoje goste, da so se zopet nemoteno razpršili na vse strani. Cela stvar je ostala tako dolgo v tajnosti, dokler se ni iz Šanghaja in Kantona, kamor je bila od pariškega kitajskega poslanika podpisana spomenica poslana, vse doznalo.

KDO JE ABD-EL-KRIM?

Ko so se tudi Francozi zapletli v vojno z voditeljem Marokancev Abd-el-Krimom, je vladalo začetkom po pariških šetališčih, kavarnah in tudi po nekaterih političnih klubih precejšnje zadovoljstvo, češ, zdaj bodo pa videli Marokanci, kaj se pravi upor in vojska. Španci so za nič, mi Francozi jim bomo pa že dali vetra. Gotovi vojaški in vojni strokovnjaki so se tudi veselili, da se bode dalo na marokanskih bojiščih prav dobro poizkusiti nove strupene pline, novo municijo in vse drugo morilno orožje in orodje, o katerem se na sejah Društva narodov sicer mnogo razpravlja, da bi se prepovedalo ali vsaj omejilo, a se za Afriko le lahko uporabi in poskusi kljub vsemu temu.

Ko je tolkel Španjolce, so se razširile vesti, da je umrl Abd-el-Krim in da bo njegovo vodilno mesto prevzel njegov brat, ki pa jako ceni Evropejce. To vse skupaj je bilo zlagano. Abd-el-Krim je čil in zdrav v polni moški dobi okroglo 40 let. Ko se nanj nanašajo predstave in pripovedke o divjih in fantastičnih afrikanskih šejkih, je vse skupaj prav smešno, ker Abd-el-Krim nima nobene podobnosti s tem, kar se čita po Evropi v najrazličnejših romanih. On je evropsko izobražen, študiral je najprej na evropski šoli v Fezu, potem je pa v študijske svrhe mnogo potoval po Evropi. Leta 1909 je bil sodnik v Melili in je veljal za izbornega pravnika. Udeleževal se je tudi kot pisatelj in novinar ter je v hvaležnosti za evropsko kulturo in naobrazbo sodeloval pri mnogih francoskih listih kot dopisnik iz Afrike in kot urednik arabskega dela listov, ki so izhajali v francoskih kolonijah. Ker je bil med sorojaki zelo priljubljen in upliven, je postal ali pa se je zdel Francozom že početkom svetovne vojne sumljiv in nevaren. Na več let so ga zaprli pod pretvezo, da je na severu afriške obali podpiral nemško mornarico, da si so to prav očitno delali Španci.

V čutenju in mišljenju visoko kulturnega Afrikanca je v tem času gotovo mnogo valovilo in končno tudi dozorelo. Mož se v veliki meri navzame evropske vede in kulture, spozna vsa etična načela, o katerih se v Evropi toliko govori in piše, Evropejci mu dajajo priznanja, da je poleg visoke kulturnosti tudi dober pravnik, ko pa Evropo zgrabi vojni bes, ga pa z zasmehom ne samo vseh etičnih, ampak tudi vseh pravnih načel in predpisov vržejo v ječo. Abd-el-Krim je šele po koncu svetovne vojne začel politično delovati in organizirati svoje rojake. Vodile so ga pri tem bridke izkušnje, da so evropskim oblastnikom lepa načela samo plašč za izkoriščanje in da se politiki in profitu brezobzirno podvržejo najosnovnejša načela pravice in človečnosti. Ker Evropo dobro pozna, ima pa gotovo tudi prepričanje, da se s takim pojmovanjem pravice in morale prav mnogi in zelo važni činitelji v Evropi tudi ne strinjajo.

Iz Slovenije.

Bog blagoslovi pošteno rokodelsko delo. Ob 70letnici kat. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, 28. junija 1925. Proslava se je začela na predvečer s predstavo Calderonovega »Stanovitnega kraljeviča«, izvedeno v opernem gledališču po samih članih rokodelskega društva pod režijo Danila Cererja. Pri skoraj raz-

prodanem gledališču (ostalo je samo okoli 50 vstopnic) je bila proizvodnja prvovrstna in obče priznana, samo mnenje je bilo, da bi igra bila primerna za večje prireditve, n. pr. za katoliški shod. — Pred službo božjo v uršulinski cerkvi je preč. g. predsednik kanonik Stroj v kratkem pa jednatem govoru orisal pomen Kolpingove ustanove za preteklost, pa tudi za prihodnost. Med sv. mašo (celebriral preč. g. stolni prošt dr. Andrej Kalan) je društveni pevski zbor krasno izvajal Nedvedovo mašo z dvema Marijinima pesmima, tenorsolo g. Kovača. — Ob 10. uri se je začelo slavnostno zborovanje v Rokodelskem domu z zvišeno kantato »Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo«, besede dr. Krekove, napev Ferjančiča, zložena za 50letnico društva. Na kantatino besedilo je oprl g. predsednik svoje pozdravilne besede o pomenu in uspehu društva v 70 letih in povdarjal, da je današnja slavnost vprizorjena, da se določijo nadaljne smernice društvenega delovanja. Prebral je besedilo brzojava na Nj. V. kralja Aleksandra ter na Nj. Sv. papeža Pija XI., dalje pismo ljubljanskega škofa, ki je bil službeno zadržan, pozdravil zastopnike zunanjih društev in razne dostojanstvenike. Nato so društvo pozdravili zastopnik delavske zbornice, gerent in g. Likozar v imenu ljubljanskega mesta. Dobili so besedo gg. slavnostni govorniki: narodni poslanec profesor inž. Serbec je razvijal zgodovino katoliških društev rokodelskih pomočnikov, njih nastanek, vzrok in pomen za preteklost in prihodnost. Omenil je, da naj društvo tudi priklopi strokovno izobražene industrijske delavce, ker tudi taki slišijo v njegov delokrog. (Med tem je prišel brzojavni pozdrav gg. dr. Korošca in dr. Gosarja iz Beograda.) Drugi govornik g. profesor dr. Val. Rožič je razvil širokopotezni spored potrebnega prihodnjega dela v katoliških rokodelskih društvih, kolikor se že v večjih društvih ne izvajajo. Novi časi, nove potrebe. Skrb je potrebna tudi za člane v času, ko so odsotni, n. pr. pri vojaki. G. minister n. r. Gostinčar je v svojem z navdušenjem sprejetem govoru o potrebi organizacije vseh slojev in strok pokazal, da brez take organizacije ni mogoče uspešno delovati. Od vseh govornikov se je povdarjala potreba strokovne in stanovske izobrazbe. Popoldne je predsednik s prisrčno zahvalo posameznim govornikom prekinil zborovanje do 3. ure popoldne. Popoldansko zborovanje je bilo posvečeno pozdravom. Pozdravili ali čestitali so ljubljanskemu društvu v daljšem ali krajšem govoru: podpredsednik rokodelskega društva v Zagrebu, predsednik društva mariborskih katoliških mojstrov, predsednik Prosvetne zveze v Ljubljani, mariborsko kat. društvo pomočnikov, vrhniški podpredsednik, novomeško društvo in Krekova mladina v Ljubljani. Konec zborovanja je obsegalo posvetovanje, kako bi se kat. društva rokodelskih pomočnikov okrepila in slabša poživela in se je sklenilo, da se ustanovi najprej agitacijski odbor v Ljubljani, obsegajoč predsednika, podpredsednika, dva kat. mojstra, dva kat. pomočnika in eventualno tudi dva vajenca, kateri odbor naj vse potrebno pretehta, svoje sklepe ostalim društvom naznani, kjer se potem enaki odbori ustanovijo in vsi skupaj stopijo v zvezo, ki po potrebi enkrat ali večkrat skupno zborujejo in vse potrebno ukrenejo. — Po štirurnem zborovanju je bila seja zaključena in začela se je vrtna veselica, pri kateri je svirala operna godba in društveni pevski zbor proizvajal razne pesmi. Zaključek cele slavnosti pa je bil na Petrovo izlet v Jesenice, Vintgar in Bled, katerega so se mnogi domači člani in gostje udeležili. — V jeseni obhaja zagrebško djetinsko (rokodelsko) društvo svojo 70letnico in meseca decembra bi moralo obhajati isto slavnost katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Mariboru. Pa kako? Vsa društva v Sloveniji imajo svoje lastne domove, mariborsko pa nima tačas še svoje sobe, kjer bi se člani zbirali po končanem dnevnem delu, da bi se med seboj razvedrili, zabavali, imeli časnike in časopise na razpolago. Ni čudno torej, da je tudi zanimanje za društvo v primeri z drugod izredno majhno, ko je ravno Maribor kot obmejno mesto tudi za katoliške rokodelske pomočnike izredne važnosti. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov, ki je organizirano posebno lepo v Nemčiji in tudi v Avstriji, se ni preživelo, ampak je še vedno iste važnosti, kot pred 75 letmi, ko je Ad. Kolping društvo ustanovil. Tudi zanaprej se bode za mlade rokodelce najboljše izobraževanje potovanje in zato so najpripravnejša sredstva katoliška rokodelska društva s svojimi ustanovami in hišami. Zato se še število društev vedno množi. Zato pa: Bog blagoslovi pošteno rokodelsko delo! — Bivši Kolpingijanec.

Nameravana ukinitve vinarske šole v Mariboru. — Upit narodnega poslanca dr. Josipa Hohnjeca na ministra poljedelstva. Po slovenskih časnikih gre te dni vest, da misli ministrstvo poljedelstva s 1. avg. 1925 ukiniti nižjo vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. Ta vest se mi ne zdi docela verjetna, ker si ne morem misliti, da bi poljedelsko ministrstvo moglo ukiniti šolo, katera je 53 let z velikimi uspehi delovala za povzdigo kmetijstva v Sloveniji ter si je pridobila popolno upanje slovenskega kmetijskega ljudstva. Šol tega tipa ne kaže odpravljati, marveč je potrebno, da bi se jih v Sloveniji še več ustanovilo, ker so najbolj primerne in potrebne. Nimamo prav ničesar proti srednji sadjarski in vinarski šoli, katero namerava vlada v Mariboru ustanoviti. Ne moremo pa dovoliti, da bi nižja sadjarska in vinarska šola morala prenehati, da bi vlada mogla dobiti prostore, kjer bi namestila srednjo šolo. Imamo dokumentarno zagotovilo vlade, da se nižja sadjarska in vinarska šola v Mariboru ne bo ukinila. Ko je namerč bila srednja kmetijska šola, katero hoče ministrstvo sedaj opustiti, v Mariboru ustanovljena, sem se obrnil na ministrstvo poljedelstva ter apodiktčno zahteval, da se nižja sadjarska in vinarska šola v Mariboru ne sme

odpraviti. Ministrstvo mi je takrat dalo pismo zagotovilo, da se to ne bo zgodilo. Ako vlada sedaj misli proti danemu zagotovitvi nižjo sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru opustiti, moramo proti tej nameri v imenu slovenskega kmetijskega ljudstva najodločnejše protestirati. Vprašam gospoda poljedelskega ministra: 1. Ali so vesti o nameravi preosnovi vinarske in sadjarske šole v Mariboru istinite? 2. Ali je istina, da misli vlada nižjo sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru opustiti? Prosim, da mi blagovolite takoj dati odgovor!

Orlovska prireditve v Rušah v nedeljo, dne 28. jun. je izpadla pri še dokaj povoljnem vremenu dobro. Posebno telovadbo popoldne istega dne je posetilo veliko gostov iz Maribora, med drugimi udi mariborski župan dr. Leskovar. Zbrane Orle in Orlice je v ognjevitih besedah pozdravil predsednik mar. orl. okrožja, dr. Veble. Občudovanje in pohvalo občinstva so posebno želi telovadci na drogu, bradlji in skakači. Pri prireditvi je poštvovalno sodelovala godba mariborske kat. Omladine.

Ciril-Metodove kresove zažgimo v soboto zvečer! Pred vojno so nas čudovito budili k verski in narodni zavesti. Naj iznova oživijo in nas spominjajo, da sta nam sv. apostolska brata kot verska in narodna prosvetitelja naša največja dobrotnika za Bogom in da hočemo njuno dedščino: sv. katoliško vero in krščansko prosveto zvesto čuvati in vedno lepše gojiti kot njuni iskreni učenci. Nedeljski njuni praznik pa bomo obhajali najslavesneje kot eden naših največjih verskih in narodnih praznikov. V soboto zvečer pa naj oživijo naše gore, naši hribi, naše ravnine po plamtečih Ciril-Metodovih kresovih!

Izlet na mednarodno razstavo dekorativnih umetnosti v Pariz, ki ga priredi potovalna pisarna »Vera« v Ljubljani, Aleksandrova cesta 8, se vrši dne 28. julija t. l. z brzim vlakom sem in tja v II. ali III. razredu preko Jesenice, Podrožice, Buchs, Sargans, Zürich, Brugg, Basel. Potovanje traja 10 dni. Potni list si mora preskrbeti vsak sam; potrebne inozemske vizume preskrbi »Vera.« Potni načrt dobi vsak prijaviteljec pravočasno. Stroški za vožnjo, prenočišče, hrano in vodstvo znašajo: vožnja v II. razredu 3300 din., v III. razredu 2600 din. Prijave sprejema »Vera« do vključno 12. julija, kamor naj se obenem pošlje prvi obrok v znesku 1300 din. Izven Ljubljane bivaajoči udeleženci morajo sami kupiti do državne meje Jesenice-Podrožica cel vozni listek, ki bo veljal za brezplačni povratek na vstopno postajo. Pismenim prijavam naj se priloži 5 din. za odgovor, tudi v znakah.

Dnevne novice.

Z bombo nad srezkega poglavarja. V beograjski okolici je sedel dne 27. junija pred kavarno v Gackem srezki glavar Vladimir Živanovič. V glavarjevi družbi je bila tudi njegova žena z otroci, občinski predstojnik in neki časnikarji. Celi družbi se je približal neznanec in vrgl pred mizo, krog katere so sedeli zgoraj imenovani, bombo. Bomba se je razpočila ter na mestu ubila devetletno glavarjevo hčerko, težko pa ranila soprogo glavarjevo in 13letno hčerko. Težje in lažje ranjeni so bili vsi člani družbe, izvzemši Živanoviča, kojemu je bila v prvi vrsti namenjena bomba. Atentator je neznan kam pobegnil.

Romar krog sveta v naši državi. Romanje krog sveta je nastopil dne 4. aprila t. l. iz Berlina nemški časnikar August Abel. Abelova ekspedicija sestoji iz avtomobila, kojemu sta priklopljena dva voza, 1 konja, na katerem jezdi Abel in iz petero oseb, ki so se Abelu pridružile že v Berlinu. V Carigradu bo dobil Abel še dva spremljevalca profesorja, od katerih je eden geograf, drugi pa zoolog. Z ekspedicijo potuje en kinofotograf, ki pripravlja poseben film kot spomin na to potovanje krog sveta. Potovanje finansira Abel sam s svojim časnikarskim dopisvanjem raznim berlinskim, dunajskim, angleškim in ameriškanskim listom. Občno občudovanje vzbuja Abelov konj, ki ima za seboj že 1400 km poti, a je čisto zdrav in svež. Abelovo potovanje krog sveta je preračunano na približno šest let. Kakor že omenjeno, so ti romarji začeli svojo pot krog sveta iz Berlina, preko Leipziga, Prage, Dunaja, Pešte, Beograda, Sofije, Carigrada, Teherana (Perzije), Lazé (Tibet), do Sanghaja. Iz Sanghaja preko morja v San Francisco, potem na avtomobilu v New-Jork, z ladjo do Lisabone, z avtomobilom preko Madrida—Pariza nazaj v Berlin. Namen tega potovanja je, narod potom časopisja informirati o krajih, narodih, njihovih šegah ter navadah in to osobito iz onih krajev, ki so za navadnega človeka nedostopni. Abelova ekspedicija se je mudila te dni v Srijemski Mitrovici. Abel je izjavil dopisniku »Jutarnjega lista«, da mu posebno ugaja prijazen ter gostoljubnost, katero uživa na potu skozi našo državo. Jugoslovanski konzulat v Berlinu je dovolil g. Abelu, da se lahko nemoteno giblje po raznih mestih in krajih naše države do 21. avgusta t. l.

Dobro zamišljeno — a ni se mu posrečilo. V zaporu v Osijeku preživlja dosmrtno ječo delavec Franjo Turkovič, ki si je zaslužil dosmrtno kazen radi roparskega umora in kakih šest drugih razbojništev. Te dni je že bilo vse pripravljeno, da bo Turkovič pobegnil iz zapora. Iz Valpova je došel na njegov naslov zaboj, na katerem je bilo označeno, da vsebuje 1 kg slanine. Kazniški paznik, kojega naloga je, da pregleda vse na kaznjence naslovljene pošiljke, je začel z nožem prebadati ta špeh. Kmalu je naletel na dve pili, ki sta bili skriti pod kožo te slanine. Uvedena je bila takoj preiskava, ki je dognala, da je odposlala ta zavoj iz Valpova neka Sida Kovačević, o kateri pa trdi Turkovič, da je niti ne pozna. Turkoviča so začeli bolj strogo nad-

zorovati, so ga vtaknili v okove, dobrotnico Sida Kovačević pa zasledujejo.

Petletni morilec. V Doviču v Banatu se je dogodil te dni pretresljiv slučaj. Sestletni Gjuro Manovski in petletni Ivan Parjunov sta se igrala. Med igrjo sta se po otroški navadi sprla. V nastalem pretepu je zgrabil mlajši deček za gnojne vile ter jih z vso močjo zabodel tovarišu v prsa. Ko se je ta zgrudil, mu je zadal z vilami še več nevarnih ran, vsled katerih je revež takoj umrl.

Iz ljubosumnosti je ustrelil v selu Kamenovo blizu Mostara Niko Savič svojo zaročenko in nato še pa samega sebe.

Borza. Budapest 801—821, Berlin 1357.50—1372.50, Italija 200.25—203.25, London 277—280, Newyork 56.75—57.55, Praga 168.30—170.70, Dunaj 801.50—813.50, Zürich 1105.50—1115.50, Amsterdam 2267.50—2297.50. Dinar notira v Zürichu 8.95.

Iz Maribora.

Pripravljalni odbor za postavitve spomenika v svetovni vojni preminulim vojakom v Mariboru je imel pretekli petek svojo prvo sejo. Odbor tvorijo: zastopnik vojaške oblasti g. sanitetni podpolkovnik dr. M. Justin, zastopnik mariborske mestne občine g. obč. svetnik J. Stabej, zastopnik Novinarskega združenja g. T. Gmajner, kat. vojaški kurat g. P. Zavadlal, pravosl. vojaški kurat g. P. Trbojevič ter pet zastopnikov mariborske podružnice Udruženja vojnih invalidov. Odbor si je izvolil predsednikom g. A. Krepeka, podpredsednikom pa g. obč. svet. J. Stabeja. Ze na tej prvi seji so bili storjeni sklepi kot temelj lepemu načrtu, ki si ga je začrtal odbor, tako da lahko pričakujemo, da bo ta misel tekom leta tudi izvršena in v vojni preminulim vojakom postavljen spomenik in urejeno tudi vojaško kopališče. Na prvi seji se je odobrilo tudi besedilo oklica, ki se bo poslal vsem časopisom s prošnjo za objavo, občinstvu pa razposlal s položnicami, da prispeva po možnosti za čimprejšnjo izvršitev načrta v slavo padlim vojakom.

Motorne in kolesarske dirke na Teznu pri Mariboru. V nedeljo, dne 28. in v ponedeljek, dne 29. junija, so se vršile na Teznu pri Mariboru zanimive motociklistične in kolesarske tekme, katere je priredil »Motoklub Slovenija.« Za dirke je vladalo zanimanje zlasti med zagrebskimi tekmovalci, ki so poslali v Maribor svoje prvake v kolesarskem in motociklističnem športu. Tudi naše občinstvo se je udeležilo v mnogobrojnem številu, zlasti drugi dan. Prvega dne se je vršilo dirkanje v sledečem redu: I. Dirka kolesarjev kluba »Perun«: 1. Gustinčič Just, 2. Breznik Anton. — II. Motorna kolesa do 150 cm³ cilind. vsebine (5 krogov — 5 km): 1. Kavčič Anton, Maribor (Austro-Motorette) v 6.17 min. — III. Kolesarska izločilna dirka (10 krogov): 1. Gjuro Dukanovič, »Sokol«, Zagreb, v 8.38 min., 2. Rudolf Osrečki, »Sokol«, Zagreb. — IV. Motorna kolesa do 250 cm³ (7 krogov): 1. Ivan Kopač, Ljubljana (BSA) v 5.45 min. — V. Motorna kolesa do 350 cm³ (7 krogov): 1. Franc Ogrin, Ljubljana (BSA) v 5.17 min. — VI. Motorji do 5 cm³ (20 krogov): 1. Pepo Baumann, Poljčane (Sunb.) v 14.39 min. — V Ghim-Khana-vožnji je zmagal Ivan Kopač iz Ljubljane z najmanjšim številom kazenskih točk (71). — V ponedeljek, dne 29. junija, so se vršile glavne tekme, med njimi dirka za prvenstvo Slovenije: I. Glavna dirka kolesarjev (5 krogov): 1. Gjuro Dukanovič, »Sokol«, Zagreb, v 9.11 min. — II. Motorna kolesa do 750 cm³: 1. Ivan Kopač, Ljubljana (BSA) v 14.49 min. — III. Motorji do 1000 cm³ (30 krogov): 1. Anton Šterban, Zagreb (Zenith-Jap) v 21.32 min. 2. Pepo Baumann (Sunb.). — IV. Dirkanje kolesarjev v parihi: 1. Gjuro Dukanovič in Sovič iz Zagreba v 17.57 min. 2. Anton Breznik in Ladislav Škrabar, »Perun«, Maribor, v 18.48 min. — V. Dirka na 1 km z letečim startom: 1. Sotlar, Zagreb (Zenith-Jap) v 41 sekundah (86.95 km na uro). — VI. Tekma za prvenstvo Slovenije, 15 krogov): 1. Pepo Baumann, Poljčane (Sunb.) v 37.21 min., 2. Sotlar, Zagreb (Zenith). G. Baumannu kot prvaku med motociklističnimi dirkači v Sloveniji je bil podeljen lorvorjev venec, prepleten s slovenskimi traki. Zmagovalec se je okrašen z vencem parkrat peljal v krogu mimo občinstva, ki ga je navdušeno pozdravljalo in njegovi ožji prijatelji so mu tudi iskreno čestitali.

Nezgode pri dirkanju na Teznu. Težko se je poškodoval pri dirki z motornimi kolesi dne 29. tm. 22letni mehanik Josip Jerkal iz Zagreba. Ni namreč zadosti pazil pri drvenju v krogu, vrglo ga je iz dirkalne ceste tako, da je pri padcu predril platno, ki je razpeto krog in krog dirkališča, motor je padel nanj in mu poškodoval oko. — Istega dne si je pri takozvani Ghim-Khana-dirki pri padcu odrgnil tri prste neki Gorišek iz Ljubljane. Pri dirki z motornimi kolesi dne 29. t. m. je padel s kolesa en zagrebski dirkač, ki je pa po padcu nepoškodovan vstal in nadaljeval dirko. Znani ljubljanski dirkač Kopač je padel istega dne dvakrat s kolesa, a se mu ni nič pripetilo. Res sreča, da se pri tako divje nagle drvenju ne zgodi več težkih nesreč.

Dve nesreči v Mariboru. Dne 29. t. m. na Petrovo, sta se pripetili v Mariboru dve nesreči. Ogenj je izbruhnil iz dosedaj še nepojasnjene vzroka v takozvani Kamniški kotlini pri Poldeniku. Goreti je začelo gospodarsko poslopje. Na lice nesreče so pribrežle takoj požarne brambe iz Kamnice, Studencev in iz Maribora. Ogenj je bil pogašen prav kmalu in škoda je le prav neznatna. — Istega dne si je po nesreči in nepredvidnosti prestrelil obe nogi čevljarski pomočnik Jakob Pelc. Čistil je samokres, ta mu je pri čiščenju zdrknil iz rok na tla, ko ga je pobral, se je sprožil in krogla mu je šla najprej skozi levo gornje stegno ter običala v desnem gornjem stegnu.

Umrla je sinoči ob 8. uri zvečer gospa Josipina Da-bringer, gostilničarka pri »Malih Benetkah.« Blagopokojna je bila po Mariboru in posebno še med splavarji iz Dravske doline znana kot ena najboljših, najbolj ljudskih in postržljivih gostilničark. Bila je tudi dobra mati, ki je svoje otroke vzgledno vzgojila. Vsi, ki smo rajno poznali, jej bomo ohranili trajno hvaležen spomin. Žalujoči rodbini Dabringer naše sožalje!

Razstava ročnih del in risb v zavodu čč. šolskih sester v Mariboru. Kakor vsako leto, so tudi letos čč. šolske sestre priredila razstavo ročnih del in risb, ki je pa vsekakor nadkriljevala vse dosedanje razstave. Priznati je treba okusno dekoracijo in umetniško izvršitev posameznih del. Ponekod je razstava nadkriljevala navadne šolske razstave ter se bližala umetniško dovršenim izložbam. V vsem delu se kaže sled pedagogične umerjenosti, stilizacija risb ne kaže ozkosrčnih šablonov ter je primerna otroški duši. Pred vsem je treba poudarjati izredno skrb za ličnost. Veliko pozornost so vzbujale dazstavljene ženske obleke, moško in žensko perilo, ovratniki, manšete itd., ki so jih izdelale učenke gospodinske šole. Vsekakor je ta razstava čast in učiteljica zavoda!

Dragoceno pohištvo. Veliki župan mariborske oblasti si je naročil pri tvrdki Preis v Mariboru pohištveno garnituro za takozvano sobo za gospode za svojo privatno uporabo, ki stane 160.000 din. Beležimo brez komentarja.

Potrebno popravilo. Fasado mariborskega bogoslovja, ki je bila že res temeljitega popravila potrebna, so začeli popravljati.

Predavanje o izednačenju dednega prava. Na prošnjo mariborskih ženskih društev predava g. notar Ivan Ašič v petek, dne 3. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma o problemu moškega in ženskega dednega prava. Po predavanju pridejo na glasovanje resolucije glede izednačenja dednega prava za vso državo. Sprejete resolucije podpišejo navzoča ženska društva in jih pošljemo Narodnemu ženskemu savezu v Beograd, kateri je med svojimi organizacijami akcijo za izednačenje dednega prava pokrenil. Savez priloži podpisane resolucije prošnji za izednačenje dednega prava na narodno skupščino. Obračamo se na vse ženske organizacije v Mariboru, da se brez razlike strank v svrhu informacije v tej velevažni zadevi po svojih članicah našega predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Mariborsko slovensko žensko društvo.

Sadjarji in vrtnarji, pozor! Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru priredi v nedeljo, dne 5. j. ulija, ob 10. uri predpoldne, na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru predavanje in demonstracijo o novem (Loretto) načinu obrezovanja prtičnega sadnega drevja. Ljubitelji sadjarstva se vabijo k čim obilnejši udeležbi. Odbor.

V zastavljalnici v Gosposki ulici 46 v Mariboru se vrši dne 15. julija licitacija zastavljenih predmetov in sicer efektov od št. 19.582 do št. 21.949, in dragocenosti od št. 25.200 do 27.966, koji se ne prepišejo ali ne zamenjajo do 11. julija. Dne 13. in 14. julija ostane zavod zaprt za promet strank.

Državna borza dela v Mariboru. Od 21. do 27. jun. je bilo pri tej borzi 172 prostih mest prijavljenih, 138 oseb je iskalo službo, v 50 slučajih je borza posredovala uspešno in 26 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 27. januarja pa je bilo 3385 prostih mest prijavljenih, 4970 oseb je iskalo službo, v 1433 slučajih je borza posredovala uspešno in 364 oseb je odpotovalo.

Iz podružnice Udruženja vojnih invalidov v Mariboru. Podpore so prejeli naslednji člani in članice: Dolenc 250 din., Krojs 200 din., Plevnik 200 din., Bračko 150 din. in Purk 150 din. Za člane, ki so že oddali sliko, so dospеле nove članske knjižice. Iste se dobijo med uradnimi urami v podružniški pisarni.

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman v treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

Imenovanemu svojemu sinu zapuščam zakoniti delež, ki mu pripada od mojega premoženja in poleg tega še tri parpagliole*) na dan, kot znak mojega posebnega spoštovanja.

Svojemu oskrbniku v Brescii, gospodu Grisiju, če bo ob moji smrti še v moji službi, zapuščam vse, kar mi je ukradel.

Svojemu oskrbniku v Valsoldi, Carlinu Gilar-doniju, zapuščam pod istim pogojem kot zgoraj štiri milanske lire na dan za čas njegovega življenja.

Zelim, da bi se brala v stolni cerkvi v Brescii, dokler bo živela donna Uršula Maironi Scremin, vsak dan maša za blagor njene duše.

Dedič vsega ostalega mojega premoženja pa je moj vnuk Franco Maironi, Aleksandrov sin.

Narejeno, spisano in podpisano 15. aprila 1828.

Pl. Franco Maironi.

*) Star lombardski denar, vreden tri toskanske krajcarje.

Franco je prebral in kot v sanjah vrnil papir, ne da bi zinil besedico. Bil je razburjen in nejasno je čutil, da se mora obvladati, da mora potlačiti svojo lastno razburjenje, se zopet zbrati in jasno premotriti stvar in pogledati vase.

»Ali ste videli?« je rekel profesor. V tem trenutku je Gilardonijska razburjenost dosegla višek.

»Zakaj nisem povedal prej, kajne?« je začel. »Baš to je, da ni govora o kakem določenem, jasnem, natančnem razlogu, zakaj, jaz tega ne vem! Ti papirji so mi vzbujali grozo. Če bi šlo zame, za mojega očeta, za mojo mater, bi se raje odrekel milijonom, kot pa da bi jih zahteval s temi papirji v roki. To je zopet neumno, da sem kaj takega zinil, mislite, kakor da tega nisem rekel, zakaj z vašega stališča je vse kaj drugega! Govorim s svojega stališča, gospod, saj razumete! Torej, zdelo se mi je, meni oslu, da vaš stara mati zelo ljubi, da bo njeno premoženje na vsak način prišlo v vaše roke. In s to mislijo! ... Čez nekaj časa sem se posvetoval z gospo Terezijo, pokazal ji pismo in oporoko. Rekla mi je, da bi vam moral takoj povedati, ko sem to odkril, sedaj pa, ko je na neki način prizadeta tudi njena hči, noče prav nič svetovati. V ostalem, je rekla ... Toda to ni važno. Skratka, zdelo se mi je, da je bilo tudi njo groza pred oporoko. Kaj hočete, vtepel sem si v glavo, da bo stara mati grozila; pomislite vendar! Sedaj lahko razumete, da nisem mogel več čakati, da nisem mogel niti trenutka več obdržati teh papirjev; tu so, vzemite jih!«

Franco, ki je bil zatopljen v svoje lastne misli, je slišal samo zadnje besede. »Ne«, je rekel, »ne vzamem jih. Poznate me, če bi jih imel v roki, bi lahko kaj storil, kar bi imelo hude posledice. Obdržite jih za sedaj še vi.« Gilardoni ni hotel o tem ničesar slišati in Franco se je razjezil. Nič ni bolj dražilo njegovih živcev kakor nepremišljeno govorjenje ljudi, ki imajo sicer dobro srce, a neumno glavo. Razvnel se je, ker se je Gilardoni upiral ter mu rekel, da je to, da se hoče za vsako ceno iznebiti listin, gola sebičnost in da mora nositi tudi posledice, kdor naredi napako. Tako približno je povedal z besedami; toda njegov razdraženi in jezni obraz je govoril še hujše. Gilardoni je bil ves rdeč od razburjenja vsled očitka sebičnosti, a se je brzdal. Jezno je namrdnil obraz, ponovil parkrat »dobro, dobro, dobro«, vtaknil naglo v žep listine in odšel ven. Da bi se potolažil vest, je skušal Franco hitro prepričati samega sebe, da gospod Benjamin v nobenem oziru nima prav. Ni prav, da mu že preje ni izročil listin, in ni prav, da je sedaj užaljen. Vedel je, da bo sklenil zopet mir z ubogim filozofom, zato ni več mislil nanj. Ugasnil je luč, se vrnil v svoj naslonjač in se znova pogreznil v prejšnja premišljevanja.

Stara zavarovalna družba išče posebno za požarni oddelek krajevne zastopnike v vseh krajih prevajalskega, marenberškega in slovenjgraškega okraja. Nudi se jako dober in trajen zaslužek. Pojasnila daje: g. Oswald, Prevalje. 261 3—1

Učitelj sprejme 2 mlajša dijaka ali dijakinji na hrano in stanovanje. Naslov v upravnistvu. 295

Odda se v ljubljanski okolici posestvo v najem brezplačno, obstoječe iz hiše, hleva, travnika, sadonosnika in 5 njiv, rodbini, katere en član bi bil proti plači za konjskega hlapca ali delavca na žagi ter 1 ali 2 ženski proti plači kot stalne poletne delavke pri kmetiji. Naslov v upravnistvu. 296 3

Suha bukovina, rezana, drugovrstne kvalitete, v poljubnih močnostih, se kupi: Mariborska lesna industrija Koroška cesta 46. 292 6—1

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—L. 107

Preklic. Preklicujem žalitve nasproti inženjeru Janezu Vanek in Cirilu Supe. — Anton Minarič, Sv. Benedikt v Sl. g.

Svetovna Panorama, Slovenska ulica 15.

Od 24. junija dalje !! Krasna serija !!

DALMACIJA
od Pulja do Dubrovnika.

Ia modra galica garant. 99.4%
Ia žeplo dvakrat rafinirano znamka »Ventilator«
Ia kolomaz
Ia amerik. prašno olje
Ia američanski bencin
Ia američanski petrolej

in vsake vrste Ia američanskih mineralnih olj znamka »Standard« se dobi po najnižji ceni pri tvrdki

Avgust Žlahtič,

razpečavanje mineralnih in kemikalnih izdelkov
Slovenska ulica 2, MARIBOR Slovenska ulica 2,
Telefon št. 66.

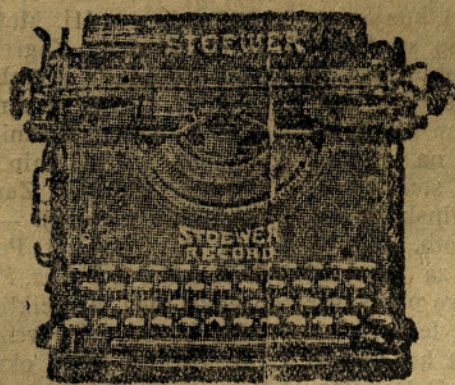
Kurje oli.
Claven je mast.
Najboljše sredstvo proti kurjim ošesom.
Claven
Zaščitni snak.
Dobi se v lekarnah in drogerijah ali naravnost v tovarni in glavnem skladišču
M. Hrnjak, lekarnar
Sisak.

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru

dovoljuje trgovske ter obrtne kredite po zelo nizki obrestni meri za sedaj 16 odstotkov proti vknjižbi ozr. menicam.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun po dogovorjeni obrestni meri, za katere jamči tudi Mestna hranilnica kot taka in konečno celo mesto z vso davčno močjo.

Podrobneje informacije je dobiti v društveni pisarni, palači Mestne hranilnice, to je Miklošičeva ulica 2 — pritličje na levo.

Vrhunec fino mehanike. Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj. Večletno jamstvo. Brezkonkurenčni pisalni stroj sedanosti je edino

STOEWER-RECORD

LUD. BARAGA
Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih strojev. Hektografični zvitki, barvni trakovi, ogljeni in povošeni papir vedno v zalogi.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

P. Z. Z. N. Z.,

Stolna ulica št. 6

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.